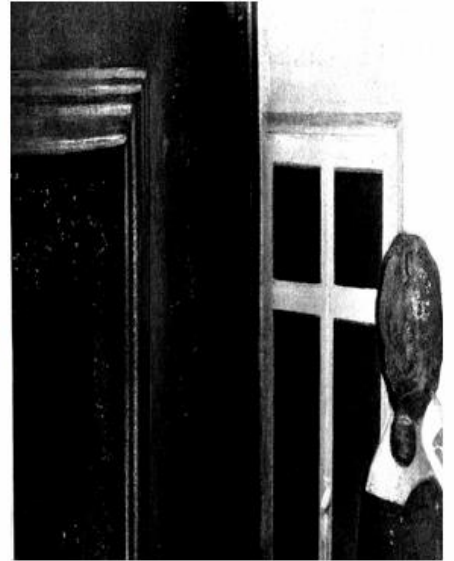

NGÀY TẾT, ĐÓNG CHẶT CỬA PHÒNG TÔI LẠI LÀ TÔI

TRẦN CẨM QUỲNH NHƯ

Tết nữa rồi.

Người không an nên nhìn đâu cũng động, lòng không vui nên nhìn đâu cũng phiền.

Gió sớm mai lạnh lạnh luồn qua khe cửa, buồn.

Mây mùa Đông lúc tinh mơ bàng bạc những đàn cừu ngỡ ngác, buồn.

Vọc tay vào thau nước lạnh ngắt sương đêm, buồn.

Ngắm cội mai nhà ai tích nhựa cho nụ chi chít đầu cành chờ ngày bung vỏ lụa, sao cũng buồn!

Đâu rồi những mùa Tết bình yên?

Tâm trạng giờ đây sao vẫn y như năm nào...

Tôi có chờ đâu, có đợi đâu

Đem chi xuân lại gọi thêm sầu?

Với tôi, tất cả như vô nghĩa

Tất cả không ngoài nghĩa khổ đau!

Ai đâu trở lại mùa thu trước

Nhặt lấy cho tôi những lá vàng?

Với cửa hoa tươi, muôn cánh rã,

Về đây đem chấn nẻo xuân sang!

.....

(Xuân - Chế Lan Viên)

Bạn ơi, Tết nữa rồi ! Hồi nhỏ mỗi mắt mong Tết, sao cứ thấy một năm nó dài lê thê. Lúc trọng tuổi rồi, Tết cứ vùn vụt tới rồi vùn vụt qua ... Tôi để ý cứ hễ đầu năm, ăn Tết xong kể như sắp hè tới nơi, rồi quay qua quay lại là tháng chín tựu

trường. Học trò vô học được vài tháng là tới Tết Trung thu, rồi Giáng sinh, Tết Tây ập tới, rùng rùng theo sau là Tết Ta với bao nỗi lo toan cho người lớn và cả chục bài tập về nhà thầy cô trong trường giao cho bọn nhỏ.

Chắc có người sẽ cười tôi : Con người gì mà bi quan dữ, chỉ thấy toàn gai trên cành hồng, chứ không thấy trên thân gai là đóa hồng đẹp lung linh ! Ờ, con người tôi kỳ thiệt. Có lẽ mấy mươi lần Tết buồn trong quá khứ đã bám chặt lấy tim tôi ...

... Những đêm giáp Tết âm thầm chờ một chuyến đi nên ở xa nhà thiệt xa. Nhớ nhà, nhớ Má ... Cứ mỗi chạng vạng tàu về là gia nhập đạo quân mấy chục người làm cá khô ven biển, còm lưng cốp cốp, tay làm cá nhanh thoăn thoắt dưới ánh đèn dầu leo lét nơi bãi cá miệt Gành Hào, Hộ Phòng. Cá mỗi lớn bằng cườm tay, hình dáng như những con cá sấu nhỏ màu nâu, vun đống ngút ngàn. Cá đuôi khổng lồ đường kính cả sải tay, cái đuôi dài như con diều lã lướt, thất thế và thoi thóp nằm dài ngổn ngang trên cát. Và kìa những đôi sam khấn khít từng cặp và hàm hừ như những chiếc xe tăng có đuôi, ánh thép bóng ngời, nặng nề lịch kịch lên tìm đường về biển cả và ngơ ngác đến tội nghiệp khi bị người ta chặn đường túm quăng nghiêng ngửa lên bờ cao ... Thấp thoáng trải dài theo bờ cát, dăm bảy nòi lớn như thùng phuy nấu tép biển làm tôm khô, lửa đỏ rực bập bùng ... Gió biển lồng lộng, mùi cá biển tanh tươi xộc vào tận óc, tâm tình hoang mang lo lắng, tay thì cứ kéo mãi cái lai quần che kỹ đôi cổ chân nhỏ xíu trắng trẻo học trò, mắt nhìn xa không rõ vì cận nặng mà lại giấu kỹ cái kiếng cận trong túi áo, nhưng vẫn cố nhìn ra biển xa ì ảm tối đen, như muốn tìm kiếm một con đường trong thăm thẳm vô vọng ...

Những ngày Tết bàn thờ lạng ngắt, không có mai vàng, không có bánh trái, chỉ có làn khói mỏng manh của mấy nén nhang Má tôi mới thấp, cầu xin ơn trên phò hộ cho những đứa con khờ khạo hiền lành đang chên vênh trong cơn gió bụi. Và tiếng thở dài của Má u uất muộn phiền ... Tiếng khóc của ai như tiếng tôi, tuyệt vọng se thắt như con thú đến bước đường cùng khi đoán biết con đường học vấn bị cắt đứt từ đây...

Những ngày gần Tết ngồi cả tiếng đồng hồ rang cho thiệt khô chảo tàu hũ muối sả và làm gô mắm-ruốc-không-thịt gọi cho anh Hai anh Ba ...

Những ngày Tết không có người lớn, mấy đứa con nít : tôi, thằng em út, đứa cháu gái nhỏ, lon ton dắt díu kéo nhau ra ngồi ngoài bờ ruộng, chia nhau mấy cục thèo lèo nhai lóc cóc, đứa này hỏi đứa kia không biết giờ này Má mình chị mình đang làm gì trong căn nhà mênh mông ở Cần Thơ, có giữ được nhà hay mai mốt lại lòi thoi lếch thếch kéo nhau về đây...

Những ngày Tết đi thăm mấy anh tôi qua những cánh đồng lau mút mắt, rồi tới những rẫy khoai mì xanh mướt bạt ngàn, thấp thoáng mảnh áo nâu của đoàn người u buồn cảm cúi nhỏ cổ. Kìa cánh rừng nhỏ bị khai phá loang lổ nham nhở, ở đó một nhóm người còm cõi đang làm lũi đào đất làm một hồ nhân tạo khổng lồ cho công trình du lịch đầy hứa hẹn, trong khi những người khác ạch khuôn

đá xanh từng tảng lớn xây thành hồ. Đôi người nhìn về phía chúng tôi, những đôi mắt buồn u ẩn bám chặt bước chân người đi ...

Những ngày Tết lạnh tanh trong rẫy sâu, mấy anh em ngồi chòm nhum bên cây đèn dầu tù mù, mỗi đĩa ăn một chén chè đậu xanh lỏng bỏng nấu với mấy tán đường móng trâu mà tưởng như đang húp yến sào vi cá ! Anh tôi nằm vống tòn ten, hắng giọng rồi ngâm một chiều rùng mưa, ba người anh từ chiến trường Đông Bắc, được tin em gái mất, trước tin em lấy chồng... Giọng ngâm anh sao buồn thê thiết. Hồi anh tôi còn dạy Đoàn Thị Điểm, ngày liên hoan tất niên mấy chị học trò hay yêu cầu anh ngâm thơ rồi cả lớp xúm lại vỗ tay rần rần. Tôi chọc anh, nói tại anh đào hoa nên mấy chị vỗ tay lấy lòng đó thôi. Nhưng những đêm nơi rẫy vắng, giọng ngâm của anh tôi nghe sao ngậm ngùi, sao mà thấm thía một nỗi bất lực, đau đáu một mối cảm hoài ...

Và còn nhiều ngày Tết sau đó, cũng trong rẫy trong rừng, cũng dưới ánh đèn dầu leo lét đổ quạch, Má tôi và mấy chị em tôi mỗi người ngồi một góc chẳng ai nói câu nào nhưng tôi biết tim ai cũng đang rỉ máu khóc thương cho những người thân yêu đi mãi không về. Khi ấy con chó Ki bỗng ngóng mồm lên trời tru trảng thê thảm. Và con chim ục về khuya kêu lên ghê rợn ngoài bụi tre gai... Tiếng pháo đì đùng rất xa vọng về đâu từ thị trấn. Ở đó có ánh đèn, có Tết. Chúng tôi thì chìm đắm mãi trong tăm tối hiu quạnh, nên lâu rồi đâu biết Tết là gì...

Giờ đây cuộc sống bớt khó khăn rồi, sao nỗi buồn vẫn cứ còn nguyên hoài không thôi đeo đẳng ? Đêm giao thừa, tôi thơ thẩn ra phố, nhìn những người bán hàng ngồi buồn thiu bên hàng hoa còn đầy ắp mẫn đình hồng, vạn thọ, cúc vàng đại đóa; những đồng quần áo, xách tay, giày dép bên đường chất chồng cao nghệu vắng người mua; đêm trăn trở lắng tai nghe tiếng bành bạch của những chiếc xe gắn máy thò hàng qua lại vùn vụt ngoài ngã tư nửa đêm về sáng; và nữa, những đứa bé lang thang, đôi mắt trong vắt trên gương mặt xanh xao thiếu ăn, đôi bàn chân mốc thếch, ngày Tết đêm về vẫn ngủ bụi ngủ bờ; những bà cụ rụt rè đưa ra xấp vé số, đôi mắt đục ngầu mỗi mệ, chiếc lưng còng không gánh nổi thời gian...

Lòng tôi vẫn tự hỏi còn bao nhiêu người không bao giờ biết Tết ? Tôi nhạy cảm quá chẳng sao cứ cho rằng Tết không phải dành cho tất cả mọi người? Sao cứ nghĩ rằng những người khốn khó, những kẻ buồn đau sẽ khốn khó hơn sẽ buồn đau hơn nhiều trong những ngày giáp Tết ?

Giờ phút giao thừa thiêng liêng một năm mới có một lần, lòng tôi sao cứ trơ ra như gỗ đá, không vui, không buồn, tâm trí lơ lơ lửng lửng như lọt vào một khoảng không mênh mông, một lỗ đen tăm tối. Cứ quay, cứ rơi, cứ chơi vơi, cứ bồng bênh, cứ lênh đênh, vô cảm ... Cũng chưa bao giờ có ý nghĩ kéo nhau chen chúc đi coi pháo bông đêm giao thừa. Tôi rất sợ đám đông, sợ không khí lễ hội ... Mười hai giờ đúng, tiếng pháo bông vang lên ì ùm xa xa từ bến Bạch Đằng gọi cho tôi nhớ tới những đóm mắt hỏa châu lập lòe trên bầu trời đêm một thời lửa đạn ... Bật tivi xem thiên hạ bu đen như kiến rừng ven sông Sài Gòn, ai

cũng ngược mắt nhìn lên, hết ô tới a trầm trồ mỗi khi một hoa pháo nở đẹp trên nền trời. Có năm báo đăng Hà Nội hăm chín điểm bắn pháo bông, Sài Gòn tám điểm, Cần Thơ sáu... Một cái pháo bông giá bao nhiêu nhỉ ? Có ai đó làm giúp tôi bài toán nhân...

Bao nhiêu năm nay, ngày Tết của tôi bao giờ cũng y như ngày thường, có chăng không phải tắt tả thu xếp việc nhà, việc dạy, không phải gân cổ giảng bài, không phải vui cười lúc giao tiếp, khi trong lòng không có niềm vui ...

Ngày Tết, đóng chặt cửa phòng, tôi lại là tôi...

Trần Cẩm Quỳnh Như